

Tá tað hevur eydnast djóraverndarfelagsskapum at lýsa grindadráp sum djórapínsla og vantandi atliti fyri djóravælfærd, hevur tað eisini eydnast teimum at lýsa Føroyar og aðrar hvalaveiðutjóðir sum ómentaðar og ómodernaðar í altjóða miðlum

MYND: ÁLVUR HARALDSEN

The bad guys

Í altjóða høpi hava Føroyar rættuliga fingið bad guy status saman við eitt nú Japan og Noreg, sum hava fingið nógva umrøðu. Djóraverndar- og umhvørvisfelagsskapir skoða stríðið ímóti hvalaveiðu og grindadrápið sum eitt stríð fyri siðmenningini og modernitetinum sjálvum. Her kunnu teir gera sær dælt av útbreiddu uppfatanini av, at djóravernd og vælfærd eru partur av at vera modernaður og upplýstur. Vit eru øll fyri djóravælfærd í dag. Eingin vil setast í samband við tað øvugta. Men tá tað síðani hevur eydnast teimum at lýsa grindadráp sum djórapínsla og vantandi atliti fyri djóravælfærd, hevur tað eisini eydnast teimum at lýsa Føroyar og aðrar hvalaveiðutjóðir sum ómentaðar og ómodernaðar í altjóða miðlum. Sambært teimum gamaldags og aftanfyri siðmenningina – sum rættuligar bad guys. Føroyska svarið hevur verið, at argumentera fyri at drápið verður gjørt á so humanan hátt sum møgulegt. Ivaleyst er hetta eitt av vælmeinandi aðalmálunum hjá eitt nú grindamannafelagnum, men tað sær ikki út til at umheimurin er sannførdur. Í teirra hugheimi er hvalurin einfalt »off limits«.

Argumentini

Mótstøðan ímóti grindadrápinum byggir á ymiskar grundgevingar. At byrja

við varð ofta grundgivið við, at fleiri hvalasløg vóru hött av ovurveiðuni, og soleiðis er enn. Hesum hava Føroyar eisini tikið undir við. Men síðani tóku alsamt fleiri felagsskapir ideologiskt útgangsstøði í djórarættinda- og djóravælfærdarhugsan. Íblásturin hjá mótstøðuni kemur eitt nú frá australska heimsspekinginum Peter Singer. Hann hevur víst á, at pínar hvalurin fer ígjøgnum ikki kann rættvísgerast í

mun til nyttuvirði og ágóðan ið fæst burtúr veiðuni. Hvalurin telst nevnlíga, sambært hesi hugsan, millum tey djórasløg, ið hava serliga góðar førleikar til at uppliva tilvitan og harvið pínu.

Harnæst verður ofta víst á, at hvalur er ein serliga sosial vera við relativt høgum intelligensi – eginleikum, ið minna um eginleikar vit kenna frá menniskjum. Fleiri hava víst á, at júst hetta hevur gjørt hvalin til ein upp-

Free Willy – ímyndin av hvalinum hjá nógvum vesturlendingum

lagdan kandidat at verja tí, at menniskju í størri mun kunnu relatera til hesar eginleikar hjá hvalinum, frammum t.d. eginleikarnar hjá einum toski.

Ósaklig mótmælir?

Nógv bendir á at føroyingar, saman við øðrum hvalaveiðutjóðum, ikki halda kritikkin og mótstøðuna vera serliga sakliga. Mótmælini hava tí ikki havt stórvegis ávirkan enn. Spurt verður til dømis hví grindadrápið verður sett undir luppinn frammum alt annað. Teir hóma ein dupultmoral. Føroyingar kenna onkunsvegna á sær, at umheimurin hevur missskilt føroysku støðuna.

Næsta grein snýr seg tí um hví føroyingar, hóast nógvu mótmælini, enn drepa grind.

Um onkur kundi hugsað sær at fingið størri innlit í søguligu gongdina á økinum kann bókin hjá australsku Charlotte Epstein, »The Birth of An Anti Whaling Discourse« greitt viðmælast.

Næstu ferð:
Tí halda føroyingar áfram at drepa grind